

שהקושי של משה היה דוקא שאיך יתרצה [ע"י] המטבע, אבל עפ"י התורה של דודי הגאון הקדוש רשכב"ה זצ"ל דבריו הקדושים מונחים בפיוט, וגם בתוס' הי' הכוונה לזה ודו"ק:

עייין ילקוט על הפסוק (ל. יד) כל העובר על הפקודים, שהי' בעזרה בימה וכל מי שהי' פחות מכ' שנה לא הי' נכנס לפניו מהבימה, וזה דבר חדש:

אשר העלוך מארץ מצרים (לב. ד). עייין תשו' שואל ומשיב ^{אוצר החכמה} תנינא (ח"א סי' נא) בשם חתם סופר שהקשה מנחמי' (ט פסוק יח) זה אלהיך אשר העלך, ובסנהדרין (דף סג) אמר ר' יוחנן אלמלא ו' שבהעלוך נתחייבו ישראל כלי', ועייין בעין יעקב דפוס ווילנא בשם גאון אחד שהרגיש בזה. ומצאתי בפ"י ריב"א לבעתו"ס בפ' בהעלותך על הפסוק ופר שני תקח לחטאת בשם הר"ת שהרגיש בזה וע"ש תירוצים:

עייין תשו' מהרש"ם (ח"ג באהע"ז סי' ה) שאשה אסורה לישב עם בעלה מומר, והביא ראי' ממדרש שיה"ש (פ' ד אות ט) שאיתא שם שהנשים נעלו דלתותיהן לבעליהן ופירש המתנות כהונה משום שעשו את העגל, ובאמת בידי משה דחה פירושו, ואפשר שכוונת המדרש עפ"י תרגום שיה"ש (פ' א אות יב) שנעשו מצורעים ע"י העגל ומצורע אסור בתשה"מ, ועייין בנחל אשכול (פ' בשלח), ומצאתי באלשיך על הפסוק ויבואו האנשים על הנשים שכיון שעשו את העגל הי' אסורות לבעליהן וכשנתקן החטא ע"י המשכן הותרו לבעליהן, זה כדברי המתנות כהונה:

בשנות חרום כשהייתי נע ונד מארצי ומתגורר בארץ אונגארן הראו לי שם העתקה ממדרש כתב יד שלכן נקרא יהושע בן נון משום

מעשה שהי' שבזמן שהיו ישראל במצרים הי' שם איש חסיד גדול וצדיק רק לא הי' לו כנים ואשתו בכתה לפניו שיתפלל להש"י שיתן לה הריון בבן זכר מאתו. והתפלל ונתעברה וראתה כי בכל יום ויום היה מצער עצמו יותר כמקודם, ושאלה אותו מה זה כי נפשך מרה לך ולא רצה לגלות לה, ואח"כ נולד לה בן זכר והי' יפ"ת עד למאד אבל ראתה כי בכל יום מתגבר עליו הצער, ובכתה כל כך לפניו עד שהגיד לה את כל מה שבלבו שהגידו לו ברוה"ק לכשיגדיל אותו הבן אז יהרוג אותו, ואמרה לו אשתו אתה חביב אצלי יותר מעשרה בנים ואינך צריך מהיום עוד לדאוג יותר, כי אני אעשה לי עצה על זה, והלכה ולקחה תיבה והניחה בו את התינוק ונתנה את התיבה והתינוק בתוכה להנילוס, והזמין הקב"ה דג גדול ובלע את התיבה עם התינוק, ואח"כ באו אנשים צודי דגים ותפשו את הדג ההוא ומכרו אותו למלך ומצאו בתוכו תיבה, ופתחו את התיבה ומצאו בתוכה תינוק יפה עד למאד ולקחו את התינוק משם ונתנו אותו למינקת, ונתגדל שם בבית המלך ונעשה אדם גדול בבית המלך, וכעת ההוא יצא גזירה מאת המלך שלא ילמדו עם ילדי עבריים מה שהיו לומדים אתם והעובר על גזירה זו יתחייב מיתה, ואותו הבן הי' ממונה על זה ומסרו למלך שאותו חסיד לומד עם ילדי עבריים, ושלח את אותו השר לקרותו למלך, והי' כאשר בא אליו נתמלא רגזו ולקח חרב חדה והפיל את ראשו. ואמו היתה יפ"ת עד למאד כי כשהיתה ילדתו היתה אז עדיין רכה וצעירה בשנים, ויהללו אותה להשר הנ"ל שיש אשה ישראלית שהיא יפ"ת מאד מאד, ושלח אחריה וכשבאתה אצלו חשק בה עד למאד ותבע אותה לבעול, ואמרה לו הנה כעת אני בידך רק שמע נא דברי אשר אני אספר לך איזה סיבות היו לי, וספרה לו כל המעשה, ושאל אותה אם הי' לה